

Sygn. akt IX Ka 356/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 maja 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Sajtyna (spr.)

Sędziowie: SSO Zbigniew Karamara

SSO Klaudiusz Senator

Protokolant: st.sekr.sądowy Iwona Stefańska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rej. (del.) Ilony Sowińskiej

po rozpoznaniu w dniu 8 maja 2014 roku

sprawy B. W. (1)

oskarżonej o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionych przez oskarżoną i jej obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 13 września 2013 roku sygn. akt II K 458/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. z opisu czynu przypisanego oskarżonej eliminuje fragment od wyrazów „a także” do wyrazów „178.000 złotych”;
2. wymiar orzeczonej wobec oskarżonej kary pozbawienia wolności obniża do 8 (ośmiu) miesięcy;
3. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wymierzoną oskarżonej karę pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby wynoszący 2 (dwa) lata;
4. wymiar orzeczonej wobec oskarżonej kary grzywny obniża do 80 (osiemdziesięciu) stawek dziennych, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 50 (pięćdziesiąt) złotych;
5. orzeczoną od oskarżonej na rzecz pokrzywdzonych J. i W. małż. S. kwotę tytułem naprawienia szkody (pkt II wyroku) obniża do 50.189, 01 złotych;
6. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 980 (dziewięćset osiemdziesiąt) złotych tytułem opłaty za obie instancje;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonej na rzecz oskarżycieli posiłkowych J. i W. małż. S. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Okręgowym;

IV. zasądza od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 20 (dwadzieścia) złotych tytułem wydatków postępowania odwoławczego.

Sygn. akt IX Ka 356/14

UZASADNIENIE

B. W. (1) oskarżona została o to, że w dniu 7 grudnia 2007r. w K. w celu osiągnięcia korzyści majątkowej doprowadziła do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 45 189 złotych tytułem spłaty kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania dla swoich rodziców małżonków J. i W. S. (1), za pomocą wprowadzenia w błąd co do przeniesienia na nich własności powyższego lokalu mieszkalnego tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk

Sąd Rejonowy w Kielcach wyrokiem z dnia 13 września 2013r. sygn. akt II K 458/12 orzekł, co następuje:

I. w ramach czynu zarzucanego oskarżonej w akcie oskarżenia uznał oskarżoną B. W. (1) za winną tego, że w dniu 11 listopada 2007r. w K. działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, sporządzając pisemne zobowiązanie do przeniesienia praw do lokalu mieszkalnego położonego w K., przy ul. (...), na rzecz pokrzywdzonych W. i J. małżonków S., wprowadzając w błąd pokrzywdzonych, co do swoich zamiarów wywiązania się z tego zobowiązania, doprowadziła tychże pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci kwoty pieniężnej w wysokości 50 189, 01 złotych, a także nakładów inwestycyjnych na przedmiotowy lokal mieszkalny w tym związanych z jego adaptacją, w konsekwencji czego pokrzywdzeni doznali szkody majątkowej w wysokości nie mniejszej niż 178 000 złotych, co stanowi przestępstwo z art. 286 § 1 kk i za to na, podstawie powołanego przepisu oraz art. 33 § 1, 2 i 3 kk wymierzył oskarżonej kary 2 lat pozbawienia wolności oraz karę 100 stawek dziennych grzywny, po ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 100 złotych;

II. na podstawie art. 46 § 1 kk zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę kwoty 178 000 złotych na rzecz pokrzywdzonych J. i W. S. (1);

III. zasądził od oskarżonej na rzecz J. i W. S. (1) kwotę 1092 złote tytułem zwrotu wydatków na ustanowienie pełnomocnika;

IV. na podstawie art. 627 kpk zasądził od oskarżonej na rzecz Skarbu Państwa kwotę złotych tytułem kosztów sądowych w tym kwotę 2300 złotych tytułem należnych opłat.

Wyrok powyższy zaskarżyła oskarżona oraz jej obrońca.

Oskarżona zaskarżyła powyższy wyrok w całości i zarzuciła mu:

1. rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku polegające na:

a) uwzględnieniu tylko okoliczności przemawiających na jej niekorzyść, przy całkowitym pominięciu okoliczności korzystnych dla niej, jak również na prowadzeniu postępowania dowodowego w sposób wyraźnie tendencyjny i nieobiektywny, podporządkowany założonej z góry tezie o jej winie, w szczególności przez bezkrytyczne przyznanie waloru wiarygodności zeznaniom jej rodziców - oskarżycieli posiłkowych, na których zostały oparte ustalenia zaskarżanego wyroku, zainteresowanych z oczywistych względów skazaniem jej, podczas gdy prawidłowo ocenione dowody wskazywały, że;

- skarżąca dokonała zakupu mieszkania na ul. (...) ze swoich środków finansowych i ze środków pochodzących z kredytu hipotecznego, zaciągniętego na uzupełnienie posiadanych pieniędzy pochodzących ze sprzedaży udziału we współwłasności nieruchomości w K.;
- notatkę z 11 listopada 2007 roku napisała oskarżona zmuszona przez ojca, z obawy o własne bezpieczeństwo i życie.

b) wybiórczym potraktowaniu dowodów (wzięte pod uwagę zostały i tendencyjnie ocenione tylko te, które mogły być korzystne dla oskarżycieli posiłkowych) oraz odstąpieniu od rzetelnego ustosunkowania się i oceny okoliczności istotnych dla prawidłowego rozstrzygnięcia sprawy;

c) dokonaniu błędnych i całkowicie dowolnych ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzekania, sprzecznych z zebraniem w sprawie materiałem dowodowym, jak również sprzecznych i wzajemnie wykluczających się ustaleń i ocen, zawartych na poszczególnych stronach uzasadnienia wyroku, polegających na:

- dokonaniu ustaleń z rażącym naruszeniem zasad logicznego rozumowania oraz zasad doświadczenia życiowego,
- pominięciu istotnych dowodów zgłoszonych przez skarżącą w postaci: wyciągów bankowych z jej konta w Banku (...) SA za okres od września 2004r. do października 2005r., z których wynika, że w okresie od zakupu mieszkania na ul. (...) i otrzymania przez oskarżoną na ten cel kredytu hipotecznego, tj. od 22 września 2004r. regulowałam ona sama miesięczne raty kredytu (k. od 119 do 126)
- nieuwzględnieniu przy wydaniu wyroku poważnych rozbieżności i sprzeczności z prawdą w zeznaniach rodziców - oskarżycieli posiłkowych - w szczególności zawartych w zeznaniach ojca, oraz uchyleniu się od ustosunkowania się i oceny tych sprzeczności, które to rozbieżności i niezgodności z prawdą ocenione zostały pozytywnie dla W. S. (1) (str.39 uzasadnienia), z uwagi na to że zeznawał "szczerze" w przeciwieństwie do wyjaśnień oskarżonej
- nie podaniu w sposób czytelny, co Sąd uznał za udowodnione, jak ocenił poszczególne dowody i dlaczego oparł wyrok na podstawie jednych dowodów, odrzucając inne

2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 286 §1 kk przez przyjęcie, że zachowanie oskarżonej zarzucane aktem oskarżenia wyczerpało jakoby przesłanki oszustwa, w szczególności, że podpisując w sposób wymuszony notatkę podyktowaną przez jej ojca miała ona zamiar i chciała doprowadzić go do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Podnosząc powyższe zarzuty oskarżona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie jej od zarzucanego aktem oskarżenia czynu.

Obrońca oskarżonej na podstawie art. 425 § 1 i 2 kpk i art. 444 kpk zaskarżyła wymieniony wyrok w całości.

Na podstawie art. 427 § 2 kpk i 438 pkt. 2 i 3 kpk wyrokowi temu zarzuciła:

1. obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść wyroku, a to art. 7 kpk w zw. z art. 4 kpk., art. 5 § 2 kpk., art. 399 § kpk oraz art. 424 kpk poprzez dowolną i jednostronną ocenę zebranego materiału dowodowego poprzez;

- wyjście poza granice aktu oskarżenia przypisując B. W. (1) występki poprzez przyjęcie innego zdarzenia „historycznego” (inna data czynu i inna podstawa faktyczna oraz odmienna tożsamość i wysokość szkody)
- bezpodstawne odmówienie wiarygodności zeznaniom: P. Z. (k. 140-141, k.304-306, k.330-331, k. 764-766) Z. Z. (k.303-305, k.761-763), J. Z. (k. 375-376, k. 763-764) oraz A. M. (k. 333-334, 377-378, k. 799-801), a także wyjaśnień samej B. W. (1) (k. 877 - 888) odnośnie powodów i okoliczności sporządzenia notatki z dnia 11 listopada 2007r. (k.23, k.66) - pomimo, iż były one rzeczowe, spójne oraz korespondowały z materiałem dowodowym w postaci zeznań najbliższych członków rodziny oraz faktów wynikających z dokumentów, a także poprzez pozbawione krytyki, niesłuszne przyjęcie nielogicznej oraz wielokrotnie sprzecznej wewnętrznie i nie współgrającej z całością materiału dowodowego wersji prezentowanej przez J. (k. 31-32, k. 45, k. 267 - 268, k. 270, k.251, k.64-65, k. 754-755) i W. (k. 10-14, k.889, k.737 k. 744, k. 155-157, k.844)) S. oraz świadków oskarżenia, a to; B. M. (k. 797-799), P. M. (1) (k. 91-92, k. 304-305, k.842- 844)
- nieuwzględnienie istotnych okoliczności świadczących na korzyść oskarżonej bez ich analizy w kontekście całości relacji B. W. (1) z pokrzywdzonymi, wbrew zasadom doświadczenia życiowego oraz regułom

logicznego rozumowania a to treści dokumentów w postaci: notatki z dnia 11 listopada 2007r. (k. 23, k.66, k. 904), wyciągu z konta bankowego oskarżonej (k. 70, k. 105, k. 112-114, k. 119-126, k. 129-132, k. 498-510), odpisu aktu notarialnego sprzedaży nieruchomości w miejscowości K. (k. 87-90, k. 102-103), odpisu aktu notarialnego z umową na zakup mieszkania przy ul. (...) (k. 106-109, k. 111), dokumentacji kredytowej (k. 880-883) umowy przedwstępnej na zakup nieruchomości przy ul. (...) (k. 149-151), protokołu z zeznań W. S. w sprawie VII C 118/07 (k. 155-157), faktur (k. 442-443, 833-875), odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem (k. 344-345, 664-670), opinii psychologicznej dot. W. S. (k. 264-265 i k. 269) oraz z pominięciem dowodu z pisma „warunki do mediacji” (k. 137)

- nie wyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, mających bezpośredni wpływ na ustalenia w przedmiocie odpowiedzialności karnej oskarżonej, a to: nie wyjaśnienie kiedy oraz w jakich okolicznościach W. S. złożył swój podpis na przedwstępnej umowie zakupu nieruchomości przy ul. (...) (k. 149-151), a także zaniechanie ustalenia, co było powodem jego całkowicie odmiennych depozycji w przedmiocie zawarcia wskazanej umowy składanych w postępowaniu p-ko M. M. VIIC 118/07 (k. 155-157) - które to fakty miały zasadniczy wpływ na czynienie przez Sąd na ich podstawie ustaleń faktycznych w przedmiocie odpowiedzialności karnej B. W.
- sporządzenie uzasadnienia bez pełnej analizy wszystkich ujawnionych dowodów w sprawie wraz z rozstrzygnięciem wszelkich wątpliwości na niekorzyść oskarżonej: wyrażające się w nieuzasadnionym przyjęciu, iż W. S. (1) złożył swój podpis w niedookreślonych bliżej okolicznościach na egzemplarzu umowy przedwstępnej zakupu nieruchomości przy ul. (...) (k. 149-151) oraz w sposób niekorzystny dla oskarżonej zinterpretował zachowanie W. S. polegające na niemożności wyjaśnienia zasadniczych sprzeczności jego zeznań w sprawie cywilnej p-ko P. M. VII C 118/07 (k.155-157), co miało bezpośredni wpływ na poczynienie ustaleń faktycznych w sprawie.

a w konsekwencji:

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia poprzez ustalenie, że powodem sporu B. W. (1) z J. i W. S. było jej niewłaściwe zachowanie oraz zaniechanie regulowania pożyczek przez nich udzielonych, co miało skutkować tym, iż przez niemal cały okres wspólnego zamieszkiwania pozostawali z tych powodów w konflikcie oraz, że formułując w dniu 11 listopada 2007r. pisemne zobowiązanie co do przeniesienia własności mieszkania, oskarżona z zamiarem bezpośrednim wprowadziła J. i W. małż. S. w błąd co do swoich zamiarów, czym doprowadziła ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, skutkującym szkodą w wysokości 178.000 zł.

Na podstawie art. art. 427 §1 kpk i art. 437 kpk obrońca oskarżonej wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uniewinnienie oskarżonej B. W. (1) od zarzucanego jej czynu, zasądzenie na rzecz B. W. (1) kosztów procesu od Skarbu Państwa ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacje oskarżonej oraz jej obrońcy okazały się o tyle skuteczne o ile doprowadziły do zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Dokonana przez Sąd Okręgowy kontrolna analiza akt przedmiotowej sprawy wraz z pisemnym uzasadnieniem wyroku Sądu Rejonowego wykazała, iż sposób procedowania Sądu I instancji jest prawidłowy. Sąd Rejonowy zgromadził kompletny materiał dowodowy niezbędny do podjęcia prawidłowego rozstrzygnięcia. Zgromadzony materiał dowodowy poddany został kompleksowej ocenie zgodnie z zasadą swobodnej oceny, z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a zatem zgodnie z zasadą prawa procesowego wyrażoną w art. 7 kpk. Sąd Rejonowy w sposób obiektywny, logiczny i wyczerpujący wskazał motywy zapadłego orzeczenia. Bezsprzecznie nie można mówić, iż w przedmiotowej sprawie doszło do błędu w ustaleniach faktycznych przy uwzględnieniu zmiany dokonanej przez Sąd Okręgowy. O błędzie takim można, bowiem mówić tylko w przypadku naruszenia przez Sąd art. 7 kpk i dokonaniu oceny dowodów sprzecznie z zasadami wiedzy, logiki

i doświadczenia życiowego, bądź też wówczas, gdy Sąd czynił ustalenia faktyczne w oparciu o niepełny materiał dowodowy, co nie ma miejsca w niniejszej sprawie. Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia w zakresie stanu faktycznego oraz oceny prawno karnej, mając na uwadze zmianę dokonaną przez Sąd odwoławczy, uznać należy za prawidłowe.

Materiał dowodowy jednoznacznie potwierdza, że B. W. (1) dopuściła się popełnienia przypisanego jej przestępstwa w zakresie, w jakim wynika to ze zmiany orzeczenia dokonanej przez Sąd Okręgowy. Sąd Rejonowy wyprowadził właściwe wnioski, co do sprawstwa oskarżonej i jej winy.

Sąd Rejonowy, wbrew zarzutom obu apelacji, w sposób nader szczegółowy i w bardzo szerokim zakresie dokonywał ustaleń faktycznych w niniejszej sprawie. Świadczy o tym fakt, iż Sąd Rejonowy dokonywał ustaleń odnośnie stosunków majątkowych panujących pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi od końca lat 80 – tych. W rozważaniach Sądu I instancji pojawiają się wątki dotyczące zakupu nieruchomości w miejscowości K., podjęcia decyzji o wybudowaniu tam domu mieszkalnego, darowizny na rzecz oskarżonej mieszkania znajdującego się w K. przy ul. (...) w roku 1994, następnie podjęcia przez pokrzywdzonych w roku 2004 decyzji o sprzedaży nieruchomości w miejscowości K. i przeprowadzce do K. oraz okoliczności związane z propozycją zakupu nieruchomości znajdującej się w K. przy ul. (...) i ostatecznie okoliczności związane z zakupem mieszkania przy ul (...), które to okoliczności dla niniejszej sprawy są najistotniejszymi i kluczowymi.

Wskazać należy i cały szereg wyżej wymienionych okoliczności dotyczących stosunków majątkowych pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi poprzedzających decyzję o zakupie mieszkania i dokonane na jej tle ustalenia pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy dotyczącej oszustwa, jakiego dopuściła się oskarżona w związku z ustaleniami z pokrzywdzonymi dotyczącymi spłaty pozostałej części zaciągniętego na ten cel kredytu. Zauważyć należy, iż pokrzywdzeni zawiadamiając o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na ich szkodę nie odnosili się do stosunków majątkowych, jakie mieli oni z oskarżoną w przeszłości, a konkretnie wskazywali jedynie na okoliczności dotyczące zakupu mieszkania przy ul. (...) i zaciągniętego na ten cel kredytu i na tle czynności dokonanych przez oskarżoną w tym zakresie czuli się pokrzywdzeni.

Bezpodstawne są tym samym zarzuty, iż Sąd Rejonowy nie ustalił wszystkich istotnych okoliczności dotyczących złożenia podpisu przez W. S. na przedwstępnej umowie zakupu nieruchomości przy ul. (...) czy też nie wyjaśnił zaistniałych w tym zakresie rozbieżności w zeznaniach W. S.. Niemniej jednak zauważyć należy, iż Sąd Rejonowy miał te okoliczności na uwadze w swoich rozważaniach i dał temu wyraz w pisemnym uzasadnieniu wyroku. Wprost wskazał, iż dostrzegł rozbieżności w zeznaniach W. S. (1) pomiędzy tym co podawał w sprawie niniejszej a treścią jego zeznań w sprawie cywilnej przeciwko P. M. (1). Dokonując analizy tej rozbieżności Sąd I instancji w sposób trafny odniósł się do tej części zeznań W. S. (1), w której wskazał on, iż jego relacje w sprawie cywilnej były efektem instrukcji, jakich udzielał mu oskarżona. Taka treść zeznań świadka w sposób oczywisty korespondowała z dowodem w postaci notatek oskarżonej. Ta dokona analiza jest obiektywna i logiczna.

Kluczowymi zagadnieniem dla ustalenia odpowiedzialności oskarżonej B. W. (1) były okoliczności związane ze złożonym przez oskarżoną w dniu 11 listopada 2007r. oświadczeniem.

W tym zakresie bezsporne jest, iż umowa kredytu zawarta została przez oskarżoną jak i przez oskarżoną zostało złożone w dniu 11 listopada 2007r. oświadczenie, w którym definitywnie potwierdzała ona przyjęte z pokrzywdzonymi ustalenia w zakresie przeniesienia na nich własności mieszkania przy ul. (...).

Nie pozostawia wątpliwości analiza Sądu Rejonowego, w której wskazał on powody, z jakich oskarżona ujęta została, jako właścicielka mieszkania przy ul. (...) pomimo, iż chodziło o zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych jej rodziców. Słusznie zwraca w tym zakresie Sąd Rejonowy uwagę, iż w chwili zakupu tej nieruchomości pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi istniały prawidłowe stosunki opierające się na wzajemnym zaufaniu. Tranie wywodzi Sąd Rejonowy taki wniosek w oparciu o wiele przypadków finansowego wspierania oskarżonej, co do którego pokrzywdzeni nie mieli żadnych zastrzeżeń. Znamiennym dla dokonanych ustaleń faktycznych jest ponadto fakt, iż Sąd I instancji nie podszedł w sposób całkowicie bezkrytyczny do zeznań pokrzywdzonych, wbrew twierdzeniom skarżących. Właściwie wskazał,

iż brak jest dowodów, które pozwalałyby zaakceptować stanowisko pokrzywdzonych z którego miałyby wynikać, iż w chwili zakupu mieszkania przy ul. (...) miało istnieć pomiędzy pokrzywdzonymi a oskarżoną porozumienie dotyczące przepisania, po spłacie kredytu, zakupionego mieszkania na rzecz pokrzywdzonych.

O prawidłowości i wnikliwości analizy Sądu Rejonowego świadczy także fakt, iż nie pozostawia on poza uwagę okoliczności dotyczących spłaty kredytu w pierwszym roku po jego zaciągnięciu, dochodząc przy tym do trafnego wniosku, iż w oparciu o zgromadzony materiał dowodowy nie można w sposób jednoznaczny ustalić, iż to wyłącznie pokrzywdzeni dokonywali spłaty kredytu w pierwszym roku po jego zaciągnięciu przez oskarżoną.

Kolejnym decydującym elementem ustaleń faktycznych zmierzających do wyjaśnienia przedmiotowej sprawy były okoliczności związane ze sporządzeniem przez oskarżoną w dniu 11 listopada 2007r. oświadczenia, w którym zobowiązała się ona do przepisania mieszkania przy ul. (...) na rodziców. Również i w tym zakresie zgodzić należy się z ustaleniami Sądu Rejonowego. Prawidłowo uznane za niewiarygodne zostały w tym zakresie wyjaśnienia oskarżonej, w których starała się ona wykazać, iż oświadczenie złożyła ona od wpływem gróźb kierowanych przez W. S. (1) jak i, że w oświadczeniu tym godziła się ona na przepisanie na rodziców wyłącznie połowy udziałów w nieruchomości. Słusznie wyjaśnienia takie uznane zostały za absurdalną próbę tłumaczenia własnych działań przez oskarżoną. Wskazać należy przy tym, iż twierdzenie o podpisaniu przez oskarżoną oświadczenia pod wpływem gróźb stanowi główny zarzut apelacji wywiedzionych przez oskarżoną jak i jej obrońcę. Zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie i stwierdzić należy, iż stanowi on gołosłowną polemiką z prawidłowymi ustaleniami Sądu Rejonowego i nieudolną próbę obrony oskarżonej.

Sąd I instancji niemalże punkt po punkcie analizuje fakty poczynając od tego jaką broń posiadał W. S. (1), stwierdzając, iż była to jedynie broń gazowa a brak jest jakichkolwiek przesłanek świadczących o tym, iż posiadał on również broń ostrą – nielogiczne jest, na co wskazał Sąd, iż w sytuacji konfliktu pokrzywdzonych z oskarżoną nie zawiadomiła on o fakcie tym organów ścigania, poprzez stan zdrowia W. S. (1), z którego jednoznacznie wynikało, iż nie można było uznać osoby schorowanej, mającej trudności w poruszaniu się za przeważającą fizycznie, której oskarżona mogła się obawiać. Ponadto słusznie zwraca uwagę Sąd Rejonowy, iż ze złożonego oświadczenia wynikały wzajemne ustępstwa pomiędzy pokrzywdzonymi a oskarżoną, co dodatkowo również wobec faktu, iż oskarżona nie zawiadamiała organów ścigania o jakichkolwiek groźbach nie pozwala stwierdzić, iż jej oświadczenie nie było składane świadomie i w warunkach swobodnej woli.

Nieuzasadniony jest zarzut obrońcy oskarżonej, iż Sąd Rejonowy miałby bezpodstawnie odmówić wiarygodności zeznań P. Z., Z. Z., J. Z. oraz A. M. odnośnie okoliczności sporządzenia notatki z dnia 11 listopada 2007r.

W zakresie oceny zeznań wyżej wymienionych świadków Sąd Rejonowy dokonał wnikliwej analizy, której dał wyraz w pisemnym uzasadnieniu wyroku, a z którą Sąd Okręgowy się zgodził. W sposób logiczny i obiektywny wskazał w niej powody z jakich zeznania świadków P. Z., Z. Z., J. Z. oraz A. M. nie mogły zostać obdarzone walorem wiarygodności. Właściwie wskazał w tym zakresie na ich tendencyjność wynikającą, przede wszystkim w wypadku P. Z. oraz Z. Z., z faktu zaangażowania w konflikt oskarżonej z pokrzywdzonymi i wyraźne opowiadanie się po stronie oskarżonej. Nie bez znaczenia pozostaje także fakt, iż wskazani świadkowie prezentowali bezkrytyczne podejście do stanowiska oskarżonej o czym świadczy fakt powielania wyjaśnień oskarżonej. Skarżący nie wskazuje w tym zakresie żadnych logicznych argumentów, które podważałyby trafność analizy Sądu Rejonowego. Wnioskowanie skarżącego opiera się tylko i wyłącznie na jednostronnej analizie dokonanej w oderwaniu od potrzeby kompleksowej i wzajemnej oceny dowodów.

Dokonane przez Sąd Rejonowy ustalenia faktyczne, w zakresie w jakim wynikają one z dokonanej przez Sąd Okręgowy zmiany nie mogły skutkować inną niż została dokonana oceną prawnokarną. Prawidłowe jest stanowisko Sądu Rejonowego odnośnie przypisania oskarżonej B. W. (1) czynu z art. 286 § 1 kk.

Przedstawione przez skarżących argumenty odnoszące się do okoliczności związanych ze złożonym przez oskarżoną oświadczeniem stanowią gołosłowną polemikę z prawidłowymi i rzetelnymi ustaleniami Sądu I instancji.

Ustalenia Sądu Rejonowego dokonane w tym zakresie pozostają pod ochroną art. 7 kpk, albowiem poprzedzone zostały ujawnieniem w toku rozprawy głównej całokształtu okoliczności sprawy, stanowią wyraz rozważenia wszystkich okoliczności przemawiających na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych a nadto zostały wyczerpująco i logicznie uargumentowane w uzasadnieniu wyroku. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13.11.2008r., II AKa 176/03, Prokuratura i Prawo 2009/5/37).

Nie można również mówić w przedmiotowej sprawie o naruszeniu przez Sąd zasady *in dubio pro reo*. Wyrażona w art. 5 § 2 kpk zasada nie może ograniczać innej zasady prawa procesowego, a mianowicie swobodnej oceny dowodów. Tak więc rozstrzygać wątpliwości na korzyść oskarżonego należy dopiero w sytuacji kiedy istnieją one po dokonaniu ustaleń na podstawie swobodnej oceny dowodów. W przedmiotowej sprawie zgromadzony materiał dowodowy pozwolił jednak na dokonanie racjonalnej swobodnej oceny dowodów, która nie rodzi zastrzeżeń, co do istnienia wątpliwości, które należałoby wobec braku możliwości ich wyjaśnienia, rozstrzygnąć na korzyść oskarżonego.

Sąd Okręgowy nie mógł jednak w pełni zgodzić się z ustaleniami wynikającymi z opisu czynu dokonanymi przez Sąd Rejonowy. Zdaniem Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy w sposób zupełnie nieuzasadniony przyjął, iż pokrzywdzeni doznali szkody majątkowej w wysokości nie mniejszej niż 178 000 złotych, na którą miałyby się składać poza kwotą 50 189,01 złotych także nakłady inwestycyjne, w tym związane z adaptacją mieszkania. Stanowisko takie jest nieuprawnione.

Zarówno z przyczyn materialnych jak i proceduralnych.

Przede wszystkim Sąd Rejonowy wyszedł poza granice aktu oskarżenia. Niewątpliwe, bowiem z treści zawiadomienia o przestępstwie, a przede wszystkim z aktu oskarżenia wynika, iż chodziło o zdarzenia będące następstwem ustaleń pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi potwierdzonych oświadczeniem oskarżonej z dnia 11 listopada 2007r. W żadnym razie nie wynika, aby skarga oskarżyciela publicznego obejmował zdarzenia odnoszące się do jakichkolwiek innych rozliczeń oskarżonej z pokrzywdzonymi, w tym związanych z nakładami na adaptację mieszkania.

Ponadto zwrócić należy uwagę na zakaz *reformationis in peius* z art. 443 kpk, który powodował niedopuszczalność orzekania w szerszym zakresie aniżeli wynikało to z zarzutu aktu oskarżenia. Pierwotnie oskarżoną uniewinniono od zarzucanego jej czynu z art. 286 § 1 kk polegającego na doprowadzeniu, w grudniu 2007r., do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w kwocie 45 189 złotych tytułem spłaty kredytu zaciągniętego na zakup mieszkania dla swoich rodziców. Orzeczenie to zaskarżone zostało co prawda na niekorzyść oskarżonej jednakże zwrócić należy uwagę, iż zaskarżono je w zakresie zarzutu od jakiego została B. W. (1) uniewinniona. Skarżący w apelacji nie podnosił zarzutów zmierzających do zmiany opisu czynu poprzez objęcie postępowaniem zdarzeń sprzed listopada 2007r. Wniesienie środka odwoławczego na niekorzyść oskarżonego nie otwiera możliwości orzekania na jego niekorzyść w pełnym zakresie, lecz tylko w takim, w jakim orzeczenie zostało zaskarżone (por. wyrok SA w Lublinie z 21.11.2012r. sygn. akt II AKa 244/12).

Bezsprzecznie z ustalonych okoliczności wynika nadto, iż pokrzywdzeni dokonali zgodnie z ustaleniami poczynionymi z oskarżoną spłaty ustalonej, pozostałej do spłaty części kredytu, w tym również kwoty, którą według złożonej w dniu 11 listopada 2007r. deklaracji spłacić miała sama oskarżona. Ze złożonego przez oskarżoną oświadczenia w żaden sposób nie wynika, aby ustalenia pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi obejmowały jakiegokolwiek inne kwoty związane na przykład z adaptacją mieszkania czy też jego całkowitą wartością. Ponadto zwrócić należy uwagę, iż nakłady inwestycyjne na adaptację mieszkania poczynione zostały przed datą złożenia przez oskarżoną oświadczenia w dniu 11 listopada 2007r., albowiem mieszkanie zakupione został w tzw. stanie *developerskim* i konieczna była adaptacja tegoż mieszkania przed zamieszkaniem w nim a w dacie spisania oświadczenia zarówno pokrzywdzeni jak i oskarżona zamieszkiwali już w mieszkaniu przy ul. (...). Nie można, więc w żaden sposób uznać, iż oskarżona składając oświadczenie w dniu 11 listopada 2007r. obejmowała swoim zamiarem także doprowadzenie pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w zakresie nakładów związanych z adaptacją mieszkania. Nie należy przy tym zapominać, iż w chwili zakupu mieszkania przy ul. (...) aż do miesięcy letnich w 2007r. stosunku pomiędzy oskarżoną a pokrzywdzonymi układały się dobrze i opierały się na wzajemnym zaufaniu, czego wyrazem był fakt,

iż pokrzywdzonym w żaden sposób, do chwili zaistnienia konfliktu z oskarżoną, nie przeszkadzał fakt, iż formalnie, jako właścicielka mieszkania, które de facto miało być kupione dla zaspokojenia ich potrzeb mieszkaniowych pokrzywdzonych, ujawniona była oskarżona. Należy zaznaczyć, iż pokrzywdzeni w zakresie adaptacji mieszkania ponosili wydatki na lokal mieszkalny, który służył zaspokojeniu ich potrzeb mieszkaniowych.

Konieczne, więc było wyeliminowanie z opisu czynu przypisanego oskarżonej B. W. (1) fragmentu, w jakim przypisywano także oskarżonej doprowadzenie pokrzywdzonych do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w zakresie nakładów inwestycyjnych i w konsekwencji ustalenia szkody majątkowej na kwotę nie mniejszą niż 178 000 złotych.

Konieczność zmiany opisu czynu przypisanego oskarżonej B. W. (1) i wynikająca z niego zasadnicza zmiana w zakresie wartości wyrządzonej jej czynem szkody, która wynosi 50 189,01 złotych skutkowałą także potrzebą zmiany orzeczenia o karze. Nie mogło ono, wobec dokonanej zmiany pozostać w niezmienionym kształcie.

Sąd Okręgowy, co do zasady akceptuje ocenę czynu oskarżonej dokonaną przez Sąd Rejonowy w zakresie stopnia winy oskarżonej i społecznej szkodliwości zwraca jednocześnie uwagę na dokonaną zmianę opisu czynu, w tym rozmiaru wyrządzonej szkody i kierując się dyrektywami wymiaru kary określonymi w art. 53 kk, w tym także właściwościami i warunkami osobistymi oskarżonej, faktem, iż nie była ona w przeszłości karana i prowadziła ustabilizowany tryb życia, a tłem zdarzeń pozostawał zaistniały pomiędzy nią a pokrzywdzonymi konflikt, stwierdza, iż adekwatną karą będzie kara 8 miesięcy pozbawienia wolności.

Ze wskazanych wyżej względów zasadne było także obniżenie orzeczonej wobec oskarżonej kary grzywny do 80 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 50 złotych.

W sposób adekwatny orzeczony wymiar kar – 8 miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny w wymiarze 80 stawek dziennych po 50 złotych każda – uwzględnia stopień społecznej szkodliwości czynu oraz stopień winy oskarżonej. Charakter orzeczonych kar, stopień ich surowości jest adekwatną represją karną. Współmierność orzeczonych kar w stosunku do charakteru popełnionego czynu zapewni realizację ich celów zapobiegawczych i wychowawczych w zakresie prewencji indywidualnej jak również wpłynie pozytywnie na kształtowanie świadomości prawnej społeczeństwa.

Zdaniem Sądu Okręgowego zaistniały wobec oskarżonej także przesłanki uzasadniające zastosowanie środka probacyjnego w postaci warunkowego zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności. Oskarżona, jak już wspomniano nie była wcześniej karana, a jej zachowanie nie nosi znamion demoralizacji.

Uzasadnione jest, więc postawienie wobec oskarżonej pozytywnej prognozy kryminologicznej. Odpowiedni dla skutecznego zweryfikowanie postawionej prognozy kryminologicznej będzie 2 letni okres próby.

Konieczna w związku ze zmianą opisu czynu była także zmiana rozstrzygnięcia w zakresie orzeczenia o obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem, która ostatecznie wyniosła 50 189,01 złotych i na podstawie art. 46 kk należało, uwzględniając wniosek pokrzywdzonych, zobowiązać oskarżoną do naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 50 189,01 złotych na rzecz J. i W. S. (1).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 437 §1 kpk i art. 456 kpk orzekł jak w wyroku.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 627 kpk w zw. z art. 634 kpk i art. 636 § 1 kpk oraz § 14 ust 2 pkt 4 i § 2 ust 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.

SSO Zbigniew Karamara SSO Krzysztof Sajtyna SSO Klaudiusz Senator